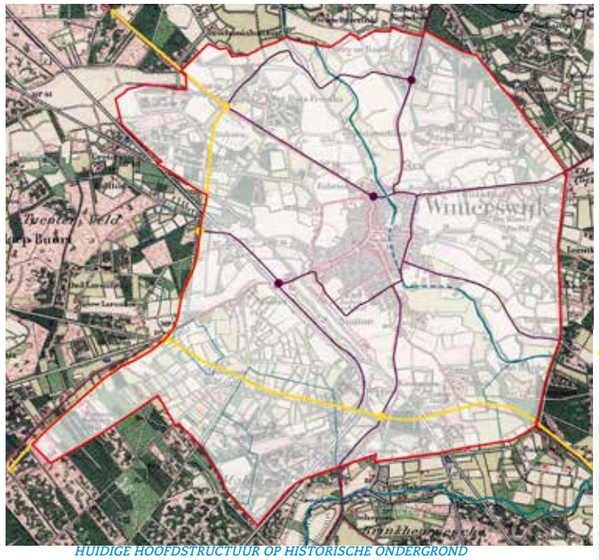

LEGENDA

TOPOGRAFIE 1900

- grens kern
- regionale wegen
- lokale wegen
- spoorlijn
- beek
- verborgen beekloop

HUIDIGE HOOFDSTRUCTUUR OP HISTORISCHE ONDERGROND

LEGENDA

TOPOGRAFIE HEDEN

- grens kern
- regionale wegen
- lokale wegen
- spoorlijn
- beek
- verborgen beekloop

HOOFDSTRUCTUUR OP ONDERGROND

LEGENDA

LANDSCHAP & CULTUUR

- radialen versterken
- verbinding 1 centrum rondje
- verbinding beekzone
- verbinding spoorzone
- verbinding 2 groot groen verbonden
- relatie landschap
- relatie landschap verbeteren
- verbinding 3 biodiversiteit vergroten
- landschappelijke waardevol groen
- groot groen (structuur)
- ecologisch groen
- park groen
- beekdal
- oude hoevenlandschap
- heide- en broekontginningen-landschap

VISIE OP THEMA LANDSCHAP & CULTUUR

AMBITIE

Binnen de bebouwde kom van Winterswijk wordt gewerkt aan een groenstructuur die op straat herkenbaar en voelbaar is. Een structuur die je vertelt wat logische routes zijn. Groen dat je vertelt dat de gemeente Winterswijk zich bevindt op grond van Nationaal Landschap met verschillende onderliggende landschapstypen. De groenstructuur moet daarnaast in praktische zin bijdragen, voor iedereen die in Winterswijk woont, werkt of recreëert. Er wordt naar gestreefd dat groen zoveel mogelijk voor iedereen bereikbaar en toegankelijk is. Groen om te kunnen spelen, groen om in te bewegen, groen om elkaar te ontmoeten en uiteraard klimaatadaptief.

Er ligt al een heel mooie basis voor de groenstructuur zoals die in de toekomst verder ontwikkeld zal kunnen worden. De komende jaren gaan we aan de slag met gerichte maatregelen, die ertoe bijdragen dat de groenstructuur meer en meer aan onze ambitie voldoet. Daarbij zullen er keuzes gemaakt moeten worden en willen we samenwerken met tal van partners, zodat iedereen in Winterswijk kan genieten van de waarde van groen.

VISIE OP HOOFDLIJNEN

Groen heeft meerdere functies ten aanzien van verschillende aspecten die de groenstructuur moet vervullen in de kern van Winterswijk:

- ➔ Gezonde functie (prettige leefomgeving/leefklimaat);
- ➔ Ruimtelijke functie (structuur, samenhang en herkenbaarheid);
- ➔ Ecologische functie (biodiversiteit in ecologisch systeem);
- ➔ Klimaatadaptieve functie (meebewegen met het veranderende klimaat).

Binnen de groenstructuur wordt er gewerkt volgens een **realistische ambitie** die bestaat uit het toekomstig ontwikkelen van de basis, waarbij de totstandkoming en uitwerking door de gemeente Winterswijk samen met tal van partners uitgevoerd wordt.

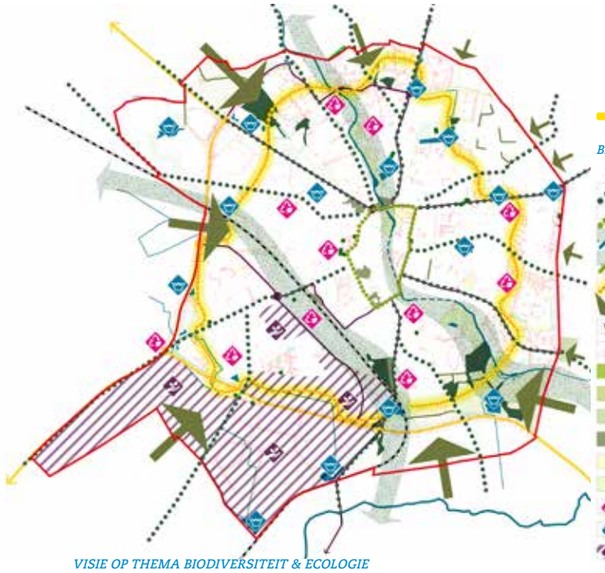
De groenstructuur van Winterswijk kan gezien worden als een opbouw van verschillende lagen, waarbij landschapstypen, historische radialen, ruimtelijke verbindingen (Whemerbeekzone en Spoorzone), belangrijke overgangsgebieden (‘groene lobben’), grote groengebieden/vijvers en een onderliggende buurtstructuur. De radialen zijn voor de kern van Winterswijk van grote waarde voor de algemene structuur en verbondenheid. Ter verdere versterking van de groenstructuur, richt de visie zich in hoofdzaak op het creëren van verbindingen tussen de radialen, vandaar de werktitel “De radialen verbonden”. Ten aanzien van deze werktitel spreken we van drie verschillende niveaus van verbinding:

Verbinding 1: ‘Cultuurhistorisch’, verbinding rondom het centrum;
Verbinding 2: ‘Groot groen’, verbinding door de wijken heen;
Verbinding 3: ‘Biodiversiteit en verkeer’, verbinding aan de rand van de kern.

BELEIDSMATIGE UITWERKING

Om de Groenstructuurvisie van Winterswijk compleet te maken is er een beleidsmatige uitwerking op een achttal thema’s die op verschillende manieren van invloed zijn op al het groen in de kern. Hierdoor kan er beter verklaard worden waarom de gemeente Winterswijk, in samenwerking met partners, sommige (groene) keuzes in de nabijheid of toekomst dienen te overwegen of te maken. De thema’s die inhoudelijk bijdragen aan de Groenstructuurvisie van Winterswijk zijn:

- ➔ Landschap en cultuurhistorie (historische patronen en structuren);
- ➔ Biodiversiteit en ecologie (ecosystemen in bebouwd gebied, educatie);
- ➔ Klimaatadaptatie (klimaateffecten: hittestress, wateroverlast en droogte):
- ➔ Bewegen en spelen (natuurlijk spelen, groene schoolpleinen);
- ➔ Ruimtelijke ontwikkelingen (streefwaarde groen, natuurinclusief bouwen);
- ➔ Verkeer (groene rotondes, verkeersveiligheid);
- ➔ Ontspanning en recreatie (landschapszone, groene verbindingen);
- ➔ Beheer en onderhoud.

LEGENDA

BIODIVERSITEIT & ECOLOGIE

- radialen versterken
- verbinding 1 centrum rondje
- verbinding beekzone
- verbinding spoorzone
- verbinding 2 groot groen verbonden
- relatie landschap
- relatie landschap verbeteren
- verbinding 3 biodiversiteit vergroten
- landschappelijke waardevol groen
- groot groen (structuur)
- ecologisch groen
- park groen
- gazon
- bermen en gras
- vergroenen schoolpleinen
- natuurlijke vijvers (en beheer)
- vergroenen bedrijventerreinen

VISIE OP THEMA BIODIVERSITEIT & ECOLOGIE

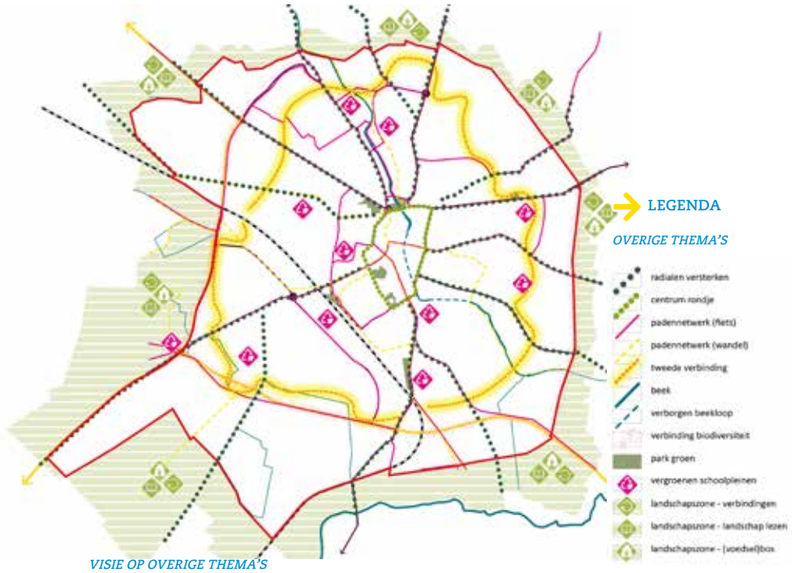

LEGENDA

KLIMAAT

- hittestress >3°C
- wateroverlast 160mm/2h (onbegaanbaar)

VISIE OP THEMA KLIMAAT

LEGENDA

OVERIGE THEMA’S

- radialen versterken
- centrum rondje
- padennetwerk (fiets)
- padennetwerk (wandel)
- tweede verbinding
- beek
- verborgen beekloop
- verbinding biodiversiteit
- park groen
- vergroenen schoolpleinen
- landschapszone - verbindingen
- landschapszone - landschap lezen
- landschapszone - (voedsel)box

VISIE OP OVERIGE THEMA’S

SAMENVATTING GROENSTRUCTUURVISIE

DE RADIALEN VERBONDEN

AANLEIDING

De Groenstructuurvisie met als werktitel **"DE RADIALEN VERBONDEN"** beschrijft de groenstructuur voor de bebouwde kom van Winterswijk. Het is een complete actualisatie van het vorige Groenstructuurplan uit 2010.

Gemeente Winterswijk wil met deze Groenstructuurvisie motiveren en vastleggen welke groengebieden en groene structuren nu en in de toekomst bepalend zijn voor het groene karakter van de bebouwde omgeving. Dit zodat deze behouden, versterkt of verder ontwikkeld kunnen worden.

Naast het groen in de bebouwde kom van Winterswijk worden er ook verbindingen gelegd met elementen uit het waardevolle cultuurlandschap in het buitengebied van Winterswijk. Om dit geheel te realiseren is een inspirerende toekomstgerichte visie nodig, waarin het maken van keuzes cruciaal is en het stellen van de juiste prioriteiten centraal staat op het gebied van groen in de kern van Winterswijk.

Belangrijke onderdelen waaruit de Groenstructuurvisie is opgebouwd zijn: de achterliggende context/doelstellingen, het Winterswijkse landschap, de visie op hoofdlijnen, een beleidsmatige en gebiedsgerichte uitwerking en een volledig bijbehorend uitvoeringsprogramma. Deze folder is een beknopte weergave en samenvatting van de Groenstructuurvisie.

INLEIDING

Winterswijk is met haar natuurgebieden, centrum, werkgelegenheid en recreatiemogelijkheden echt het regionale centrum van Oost-Achterhoek. Daarnaast bevindt Winterswijk zich tussen verschillende landschappen die zijn bekroond met de titel Nationaal Landschap. Door inwoners en bezoekers wordt Winterswijk dan ook gezien als een zeer fraaie, groene gemeente.

De opgave voor de gemeente is om de deze kwaliteiten in balans te brengen met de bijzondere landschappelijke kwaliteiten van de gemeente. Groen is hier bij uitstek hét belangrijke middel om deze kwaliteiten met elkaar te verbinden. De Groenstructuurvisie is opgesteld met het bovenstaande in gedachte en bestaat uit twee delen:

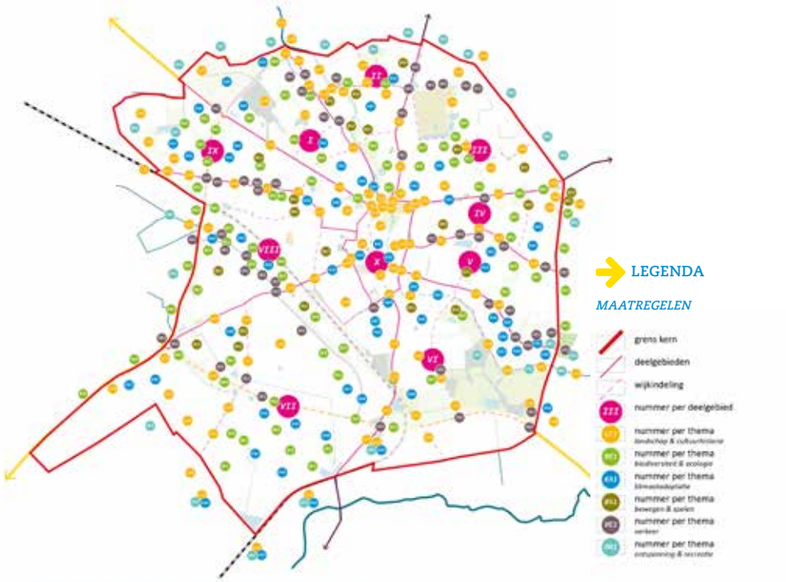
- Visie (deel A): beschrijft de groenstructuur zoals deze binnen de gemeente Winterswijk aanwezig is en formuleert daarnaast een duidelijke visie;
- Afzonderlijk uitvoeringsplan (deel B): vanuit de visie wordt een uitwerking gemaakt naar de verschillende thema's die bijdragen aan de groenstructuur voor Winterswijk.

ONTSTAAN VAN HET LANDSCHAP

De kern van Winterswijk heeft zich ruimtelijk ontwikkeld door het feit dat er op verschillende landschapstypen in de loop der jaren bebouwing heeft plaatsgevonden. De ontwikkeling van bebouwing en groenstructuur in de kern is natuurlijk ook afhankelijk van de aanwezige ondergrond in het bepaalde landschapstype. Afgaande op de bestaande grenzen van de bebouwde kom van Winterswijk heeft de kern zich voornamelijk ontwikkeld op vier landschappen:

- Kampontginningen;
- Essenlandschap;
- Oude hoevenlandschap;
- Jonge landschappen op oude heide.

Op basis van deze landschapstypen hebben er zich in de loop der jaren veel ontwikkelingen voorgedaan in landschapsstructuren en landschapselementen. De geschiedenis bepaalt grotendeels op welke wijze de kern van Winterswijk groen is en hoe het in de toekomst ontwikkeld kan worden.

GEBIEDSGERICHTE UITWERKING

De vervolgstap op de beleidsmatige uitwerking is een gebiedsgerichte uitwerking. Bij deze uitwerking is de kern van Winterswijk ingedeeld in tien verschillende deelgebieden. Deze deelgebieden bestaan uit een samensmelting van meerdere wijken binnen de bebouwde kom en zijn voornamelijk voortgekomen uit de ligging tussen de verschillende historische radialen. De nadere toelichting van de deelgebieden bestaan uit een karakteristieke beschrijving van de desbetreffende wijken en een uiteenzetting van de eerdergenoemde beleidsmatige thema's inclusief de specifieke gebiedsgerichte **maatregelen** die op diverse wijze van toepassing zijn voor de groenstructuur in Winterswijk. Ten aanzien van het historisch centrum van Winterswijk is er voor de groenstructuur een viertal opgaven naar voren gekomen, waardoor dit deelgebied ook haar eigen gebiedsgerichte uitwerking heeft.

H5: Gebiedsgerichte maatregelen

Maatregelenpakket - Deelgebied VII

Code	Maatregel	Relatie	Partners	Inhoud
LC	**Landschap en cultuurhistorie**			
LC2	Landschapsstructuren beleefbaar maken rondom bedrijventerrein Vèèneslat Zuid	KA2; OR1		Ontwikkelen van meerdere groen- en watergebieden in het bestaande landschap
KA	**Klimaatadaptatie**			
KA3	Stimuleren aanleg groene daken voor tegengaan wateroverlastproblematiek en hittestress	KA4	Eigenaren van bedrijven	Bij zo veel mogelijk bedrijfspanden op bedrijventerreinen Vèèneslat Noord en Zuid
OR	**Ontspanning en recreatie**			
OR1	Ruimte voor particuliere initiatieven in de landschapszone	LC2; KA2	Inwoners; Verenigingen	Ontstaan van voedselbos, fruitboomgaard etc. een zoeken van bedrijventerrein Vèèneslat Zuid

UITVOERINGSPROGRAMMA

Het uitvoeringsprogramma zorgt ervoor dat de visie voor de groenstructuur ook daadwerkelijk uitgewerkt kan worden aan de hand van verschillende thematische uitgangspunten gecombineerd met gebiedsgerichte uitvoeringsmaatregelen en projecten. Dit betreffen concrete werkzaamheden/projecten die de gemeente de komende jaren kan/wil ondernemen, om zo de gewenste groenstructuur in de kern daadwerkelijk vorm te geven.

SAMENVATTING GROENSTRUCTUURVISIE

DE RADIALEN VERBONDEN

WAARDE VAN GROEN(STRUCTUREN)

Groen heeft in de bebouwde kom een belangrijke toevoeging voor de totale leefomgeving. Groen in de woon- en werkomgeving is van grote maatschappelijke waarde voor inwoners en ondernemers. Groen kan namelijk veel functies in één hebben, waardoor het erg waardevol is voor verschillende opgaven gerelateerd aan: economie, klimaat, milieu, gezondheid, sociaal en veiligheid.

GEZONDE FUNCTIE

Groen is onmisbaar voor een gezonde leefomgeving, voor zowel mensen als dieren. Het zorgt niet alleen voor een vriendelijker aanblik van de gebouwde omgeving, maar verbetert ook het leefklimaat. Openbaar, toegankelijk groen kan voor mensen een belangrijk verlengstuk van hun woning vormen. Een plek waar men een ommetje kan maken, elkaar kan ontmoeten of waar kinderen kunnen spelen. Groen stimuleert naar buiten gaan, nodigt uit tot bewegen en heeft op die manier een meerwaarde voor onze gezondheid en ons welzijn voor alle leeftijden.

RUIMTELIJKE FUNCTIE

In ruimtelijk opzicht kan groen voor structuur, samenhang en herkenbaarheid zorgen. Bijvoorbeeld door grote, markante bomen die plekken markeren, of door laanbeplanting die doorgaande routes begeleidt. Groene gebieden kunnen een afschermende werking hebben of juist gebieden met elkaar verbinden.

ECOLOGISCHE FUNCTIE

In ecologisch opzicht vormt groen voor veel diersoorten een basisvoorwaarde. Groen biedt nest- of schuilgelegenheden en doorgaande groene structuren bieden de mogelijkheid tot verplaatsing. De ecologische waarde van groen binnen de bebouwde kom is echter niet vanzelfsprekend. Een plantsoen dat alleen maar uit regelmatig gemaaid gras bestaat, bevat weinig ecologische waarde. Het is dan ook zaak dat er wordt gewerkt aan soortenrijkdom ofwel biodiversiteit, waarbij monoculturen zoveel mogelijk worden vermeden.

KLIMAATADAPTIEVE FUNCTIE

Niet in de laatste plaats speelt groen een belangrijke rol bij het mee bewegen met het veranderend klimaat. Twee belangrijke verschijnselen die met het veranderend klimaat samenhangen, zijn een toename van het aantal extreme neerslagpieken en een verhoging van de gemiddelde temperatuur (hittestress). De groenstructuur speelt in beide gevallen een belangrijke rol bij het opvangen daarvan. De droogte die eveneens ontstaat door klimaatsverandering is hierbij een belangrijk aandachtspunt voor de vitaliteit van al het groen.

KORTOM: WE KUNNEN NIET ZONDER GROEN, HET IS IETS WAAR WE ZUINIG OP MOETEN ZIJN EN WAARIN WE MOETEN INVESTEREN VOOR ONZE EIGEN LEEFOMGEVING. DAT DOEN WE NIET ZOMAAR LUKRAAK, MAAR AAN DE HAND VAN EEN DUIDELIJKE AMBITIE VOOR DE GROENSTRUCTUUR DIE WE VOOR OGEN HEBBEN.